

Prædiken. Søndag seksagesima. Steffen Ringgaard Andresen

Salmer:

557,317,154,320,192,473,401

Vent og se! Uudgrundelig vækst.

Nede i Italien ligger Europas vistnok højeste vandfald. Dets frådende vandmasser tordner 165 meter ned og pisker så meget skumsprøjt op i luften, at området er indhyllet i damp. En både skræmmende og fascinerende naturkraft, der nogle timer om dagen ledes igennem turbiner og forsyner et helt industriområde med elektricitet.

Vandfaldet blev skabt af romerne godt og vel 100 år efter, at Markus nedskrev fortællingen om sædemanden. Stor blev vores forundring, da guiden fortalte om romernes teknik. De måtte fjerne hele klippevægge for at give vandet frit løb.

De huggede en serie små huller i klippevæggen. Så fyldte de hullerne med jord og små plantefrø. Og så, fortalte hun malende - ventede de. Og så ventede de. Og så ventede de.

De forstod ikke, hvad der skete med frøene derinde i hullerne. Det unddrog sig deres viden og det unddrog sig deres virke.

Men der var noget på færde.

Frøene spirede og udvidede sig – så klipperne revnede!

Og så kan stå der ved det ubegribeligt kraftfulde Cascata del Marmore og tænke på, at det hele begyndte med nogle små frø.

Dengang havde de det lange blik, sagde guiden – med en slet skjulte hentydning til vores tid.

Vores blik er kort. Tiden kommer os ikke i møde med spirekraft og løsninger. Den flyver fra os.

Og med dynamit og krudt sprænger vi os igennem det meste. Vi behøver ikke at vente. Tror vi.

Vi er effektive. Får tingene til at ske med det samme. Der er ikke ret meget, der er unddraget vores virke. Vi vil have fingrene i det hele. Se fx bare debatten om aktiv dødshjælp – hvad man så i øvrigt mener om den, viser den, at vi vil underlægge os det det uudgrundelige.

Vi accepterer heller ikke, at ret meget unddrager sig vores viden. Selvom universet måske viser sig mere uudgrundeligt, vi længe troede, forsøger vi at gennemlyse det.

Men: derved får vi ikke bare får tiden til at løbe endnu hurtigere. Vi dræner den også for fylde.

Et eksempel:

Brudepar synes nogle gange, at vielsen herinde er alt for kort. Tog den mere end 20 minutter? – spørger de. Ja, den tog 40-45 minutter! - siger jeg så.

Jeg tror, jeg ved hvorfor:

Parret er fokuserede på, hvor og hvordan de skal gå og stå og sidde.

Ude i forhallen tænker de på, hvordan de nu skal gå ind i kirken.

På vej op ad gulvet tænker de på, hvordan de skal sidde deroppe.

Når de får sat sig, tænker de på, hvordan de skal gå op til alteret og stå der.

Og når de er deroppe, tænker de på, hvornår de skal knæle.

Og når de knæler på, hvilken stol de skal sidde på, når de skal ned igen.

Hovedet hele tiden et skridt foran kroppen.

Og når man er foran sig selv, flyver tiden hurtigere.

Men den bliver også tømt for fylde.

Den fylde, der kommer af at sidde, når man sidder. Og så se på hinanden og lytte til musikken.

Den fylde, der kommer af at gå, når man går, og dér mærke betydningsfuldheden af de livsvigtige skridt man her tager sammen.

Sådan et par er vist et godt sinnbillede på vores tid. Teologen Gerd Theissen skriver et sted sådan her:

*Som børn bestræbte vi os på,
at leve op til det billede,
som vores forældre havde rakt frem til os,
som elever til lærerens billede.
Ægtefæller tilpasser sig den andens billede.
Vi vil altid svare til det billede,
andre har af os.
Men vi er mere end disse billeder.*

*Vi er ikke det,
andre tænker om os.
Vi er ikke det,
videnskaben ved om os.*

...

*Vi er og bliver unddraget os selv.
Jeg gentager: Vi er og bliver unddraget os selv.*

Læg mærke til, at *når* Theissen siger, at vi løber fra os selv ved at løbe frem mod andres billeder af os – og jo herunder alle de krav der kalder på os – så drejer det sig *ikke* om, at vi – som vi ofte siger – skal finde os selv og være os selv for ligesom at komme hjem.

Dét er jo netop en meget moderne tænke måde, der på sin egen måde også handler om at underlægge alt, og også sig selv, sin viden og sit virke.

Nej, for Theissen handler det om at anerkende og agte at vi er unddraget os selv. Ingen kan få hold på sig selv eller andre.

Det, der gør os til usammenlignelige individer, vores livsnerve, er en hemmelighed, vi aldrig kommer helt på hold af.

Den unddrager sig vores kontrol og kan ikke sættes på formel. Men den kan måske nok lyse op på vores ansigt i ubevogtede stunder, når glæden eller sorgen slår igennem.

Jeg har før fortalt om den udefra set ret succesfuld person, der til en avis fortalte, at, at hendes forældre aldrig havde givet hende lov at være sig selv. I stedet såede de noget i hende og fremprovokerede en vækst, som slet ikke var hende. Hun var bestemt blevet til noget. Men på et tidspunkt måtte standse op, trække vejret og spørge sig selv, hvorfor hun løb efter forældrenes billede af hende?

Og man læser interviewet og tænker:

Hvad er det for nogle forældre, der er mere optaget af, hvad de selv vil styre, end af at agte og ærer uudgrundeligheden i deres barn?

Men tanken rammer jo som en boomerang. For: hvor meget vil jeg ikke selv have hånd i hanke med? Og hvor meget dræner det ikke mit liv? Hvor mange bekymringer giver det mig ikke, fordi jeg jo mister grebet? Og hvor stenhård gør det mig ikke over for mine medmennesker? – for jeg forsøger at fastholde det og må slås om overtaget.

Hvad har alt det med Gud at gøre?

Måske kunne dagens tekst få os til at overveje, om vi overhovedet giver Gud – eller noget som helst større end os selv - plads?

Kristendommens billeder af tilværelsen er organiske.

Det gror og vokser og lever i et uudgrundeligt vækstlag. Endnu er det ikke klart, hvad det hele skal blive til. Vi ser kun stykkevis. Glimtvis.

Jeg ved, det tenderer til det romantiske.

Men når man f.eks. står ude på landet under en stjerneklar nattehimmel, så er der noget, der resonerer i os. Som skaber en slags genklang. Nærmest som musik. Uden at vi forstår hverken universet eller os selv.

Som er vi beslægtede med en større uudgrundelighed, vi ligner - som et JEG og DU, som menneske og Gud.

Måske kunne fortællingen om sædemanden få os til at agte denne uudgrundelighed. For der er vi gudbilledlige.

Og i dét vækstlag spirer og gror frøet, uden at vi ved hvordan.

Det er stærkere end alle vores bekymringer.

Det er stærkere end vores hårde hjerter.

Måske begynder det med agtelsen. Hvis vi tør agte det uudgrundelige i os selv, vore medmennesker og i verden. Med andre ord: Hvis vi tør tro lidt mere på Gud som det uudgrundelige vækstlag i tilværelsen.

Når vi taler om Gud, bliver det nogle gange til en abstrakt diskussion om, hvorvidt der findes en Gud.

Når vi taler om Gud, bliver det nogle gange til en abstrakt tale om værdier.

Når vi taler om Gud, sker det ofte med Jesu ord om ord som tro, håb, kærlighed, tilgivelse, syndernes forladelse, frelse, nåde, opstandelse, evigt liv.

Livsvigtige ord. For de frøene, der skal gro og blomstre.

Men når vi taler om Gud, skal vi måske en gang imellem også gøre det sådan i praksis, at vi selvfølgelig gør det bedst muligt, vi skal og kan - og så slapper af og siger: Nu er det Guds sag. Bare prøve det – og mærke befrielsen.

Befrielsen for den umulige opgave at skulle have hånd i hanke med al ting, sig selv ikke mindst, når vi nu alligevel hele tiden mister grebet, og så være til stede i respekt for det uudgrundelige i os selv, medmennesket og verden.

Jo mere vi får øje på det uudgrundelige – jo lettere bliver det måske det at tro på Gud og at høre Jesu ord.

Jeg er i hvert fald ret sikker på, at det vil give os en større livsfylde.

Godt, vi har en stjernehimmel og godt, vi har et rum her, hvor vi kan synge:

Her vil ties, her vil bies,

her vil bies, o svage sind!

Vist skal du hente, kun ved at vente,

kun ved at vente, vor sommer ind.

Her vil ties, her vil bies,

her vil bies, o svage sind! Amen

Gud,

vi takker dig for, at du har sået dit ord i os.

Lad det slå rod i os.

Tak fordi det bærer frugt,

selvom vi kan være golde og hårde,

og at det bærer frugt trods vores bekymringer og overfladiskhed.

Tak for det udkomme, vi selv ser.

Og det meget vi ikke selv ser,

men som andre får ud af at være vores medmennesker.

Vi beder for din kirke.

Lad den gøre det levende billede af Jesus gældende iblandt os.

Vi beder for Kong Frederik, Dronning Mary, Kronprins Christian, Dronning Margrethe og hele det kongelige hus.

Vi beder for regering og folketing og al øvrighed.

Hjælp dem og os alle til ikke at bekrige hinanden med krav om egne værdier, men til at skabe en fælles verden.

Vi beder for alle ramt af krig og vold og for dem, der med sig selv som indsats arbejder for heling ude i verdens brændpunkter.

Vi beder for alle, der har mistet nogen, der var livet for dem.

Vær du selv vores og alle vore dødes lys, fred og velsignelse.